

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős: **PURJESZ MÓR.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 7., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Megyéd évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónapra 1 " 20

A nagy idegpróba.

Megint előbe megyünk olyan idegpróbának, aminőnek a nemzet még nem volt kitéve a melyet kell bírunk a nemzet életérdekében. Két rettentő hosszú vonalon folyik a küzdelem a nemzeti létért. A francia vonalon hetek óta, a lengyel-galliciai vonalon két napja. A világháború elrendezkedett a két óriási kigyóvonalon mindkét térről minden erőt megfeszítkez a győzelemért.

Az előny a mi oldalunkon van. Kár bővebben magyarázni, hogy a német győzelmek, melyek eddig megszerzezték Belgiumot és északi Franciaországot, olyan előnyök, melyeket praxizálni az ellenség többé nem képes. Mégis a küzdelem hosszú tartama megterhel a küzdő népek idegzetét. Ehhez járult az északi harctérnek egységes és döntő csatáorba rendezkedése. Itt is az előny a mi részünkre szembeifutó. A megsemmisült orosz seregek a mazari tavak körül pótolhatatlan vesztesége az ellenségnek a következetes előnyomulás Varsó körül olyan térelőny, mely szintén érezteti hatását a végső eredményénél. A mi hadseregünknek parciális sikere Przemyslnél, a Kárpátokban és Bukovinában ugyancsak megelégszünk a jövő sikeréért.

Ezzel szemben éppen csak az ellenségnek megállása és elhatározása áll, hogy tovább nem enged bennünket. Az ő harca továbbra is védelmi harc és nekünk most is csak az a feladatunk, hogy ne engedjük előre nyomulni. Most is időt kell szerezni a német szövetségeseknek, hogy dicőseges feladatát francia földön háborítatlanul befejezhessék. A kilátás és az előfeltételek megvannak arra is, hogy megverjük az orosz, de ez sokkal több, mint tervbe van véve. A sokkal kevesebbet, mely tökéletesen elég a végleges siker biztosítására, kétséget kizárva el fogjuk érni.

Nagy megnyugtató nekünk, hogy ezt a főfogást a legilletékesebb ajakról hallottuk elhangozni. Maga a vezérkar főnöke mondotta, aki nem szokott dicsekedni, akitől távol minden elbizakodottság és aki elvégre nem politikus, és nem mondana valamit tisztán a közvélemény megnyugtására. Pozitívumnak lehet venni, mert ő mondotta, de különben is a helyzet oly egyszerű és világos, hogy a laikus is erre a megismerésre juthat. Akik egy elő tudtak nyomulni, mint mi és a németek, azok a föltartóztatásra okvetlenül képesek.

S ha a galliciai harcokra perspektívát nyújt a francia csatáér, körülbelül az itt történtek alakulása már szinte illusztrációját adja a Gallicában történendőknek. Ha

sz energikus, mindenre képes német sereg ott már nyolc hete áll a francia ellenállást, ki van zárva, hogy ami ugyancsak energikus és a végtelenségig lelkes és halálmegvető seregünk az ő pozícióját nem tudná megtartani legálább annyira, mint a francia, a tulajdonképp, le nem becstőlhető, de a maga kivollában mégis csak mechanikusan harcoló orosz ellenséggel szemben. Megjegyzendő! mindig csak helytállásról, magatartásról beszélünk, abból indulva, ki, hogy az ellenség előnyomulni akar, mi pedig nem. De ezzel csak biztonságunk minimumát akarjuk jelezni, mert egyéb eredményre nem szorulunk. De meg van minden eshetőség arra is, hogy a védelmi harcban túl győzelmes előnyomulás is járhat a most kialakult harcok nyomában a ennek a következményei aztán igazán beláthatatlannak a mi előnyünkre.

Mindent ki kell emelnünk a mindenkori figyelme véssé ezt magába, mert higgadtégra, nyugalmra és győzelmi tudatra most van a leg-

nagyobb szükség, mert a harcok bizonyon méretei a legnagyobb idegességet most váltják ki az emberekben. Komolyan, bízva gongoljunk a nagy csatára s ne vacilláljunk lelkünkben egyes epizódok között, mert lesznek ott győzelmes momentumok és lesznek kedvezőtlenek is. Az előbbiekből meríthetünk lelkesedést, de nem jelenik a végleges siker, az utóbbiak azonban ne csüggyesszenek, mert nem jelentenek semmit. Akik litván vagyunk, erőltetünk hadseregünk harci szellemét a polgár bizó, nyugodt szellemével. Milliósnyi feladatunk van litván, a polgári munka lankadatián elvégzése épp oly döntő erőssége a harcnak, mint maga a fegyver ropogás. Nem kevésbé komoly és fontos a mi hivatalunk, éppen csak könnyebben teljesíthető. Hát teljesítsük is és innen, a békes országok' belsőjéből a küzdő csatározók felé ne áradjon más, mint leten áldásának könyörgése és egy nemzet szikszállárd bizalma az ő fegyverrel ellenállhatatlanságában.

Leszámolás az oroszral.

A döntő csata előintézkedései.

Futva menekül az orosz hadsereg a szövetséges hadak elől.

Makó, október 27.

Vajdák a nagy háború végső borzalmas vonaglásában, melyből bizony kiderítették hozzáértő, hivatalos katonai szakemberek, hogy a győzelem a szövetséges hadak fegyverrel fogja koszorúzni.

Elővetkezett az oroszral a leszámolás órája. Azzal az oroszral, ki évtizedek óta veszélyeztette az európai államok békéjét, azzal az oroszral, ki mint felbujtó szerepel egy trónörökös párt meggyilkolásában.

Európa réme ellen, az orosz molock ellen küzdenek véreink és küzdenek ernyedést nem ismerő fegyverszövetségeseink: a németek. Már csak órák kérdése a lélelmetes orosz molock legyőzése.

Mai híreink a következők:

HÁBORUNK AZ OROSZOKKAL.

Ujabb győzelmeink Ivangorod környékén.

Budapest, okt. 27.

A nagy főhadiszállásról jelentik: Az Ivangorod alatt folyó harcokban eddig nyolcezer orosz ejtett foglyul és tízenkilenc gép lögyvert zsákmányoltunk. Jerszau közelében egy orosz ezredes és kétszáz ember kénytelen volt megadni magát. Zafuconél Sniatynótól délnyugatra és Asicsnál Nadzornától délnyugatra az ellenséget visszavetítettük, a helyzet nagyjában változatlan.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Ivangorod mellett tízezer foglyot ejtettünk.

Budapest, okt. 27.

Középgaliciában a helyzet változatlan. Ivangorodnál délnyugatra felülmulhatatlan hősiességgel küzdő hadisteink, amelyek közül csak az egyik tízezer foglyot ejtett, ellenséges túlerővel állanak harcban.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Az oroszok Csernovicon tul elsáncolták magukat.

Az osztrák-magyar hadsereg csapatai már több nap óta Csernovicon vannak és elsősorban azon fáradoznak, hogy a táviró és a vasúti forgalmat ismét helyreállítsák. A hatóságok természetesen még nem kezdtek meg működésüket és ez mindaddig nem is történhetik meg, amíg katonailag teljesen tisztázott helyzet nem áll elő. A helytartó Dornawatrán van és onnan intézi hivatalos ügyeit.

Az oroszok most Mahalla és Barance között állanak, ott elsáncolták magukat és nyilván ott akarják újratámasztani csapataink további előnyomulásának.

Oroszország nem tudja pótolni elvesztett ágyuit.

Berlin, okt. 27.

Az osztrák-magyar és német hadsereg hozzávetőleges számítás szerint 1500 ágyút és gépfegyvert és több százezer puskát zsákmányolt eddig az oroszoktól. Az orosz hadvezetőség most a legnagyobb zavarba jutott, mert az elvesztett fegyvereket nem tudja pótolni. A francia Schneider-Cressot gyára nem jöhet számításba, mert az általa készített fegyverek a francia hadsereg számára szállítandók. Kiupp esseni gyáráról sem lehet szó, - nem kell bővebben magyarázni, hogy miért - és az angol hajóágyúk szállítása sem fog sokáig tartani, mert nemsokára Anglia maga fogja kibaszni gyárainak egész teljesíthetőségét.

Az egyedüli gyár, amelynek fegyvereire Oroszország számíthat: a Putilow művek, amelyeknek munkás serege azonban igen lassan dolgozik és amelyeknek fizeme nincs is az összes fegyvernemekre be rendezve. A nehéz lövészség számára való Schneider-rendszerű ágyúk készítése még nagyobb nehézségekbe ütközik, mert a Putilow-művek már a béke idején csak a legnagyobb akadályok legyőzése után tudtak a nehéz lövészség számára való ágyukat készíteni.

A huszárok a Visztula mentén.

Róma, okt. 27.

Az orosz vezérkar október huszonharmadikán kiadott hivatalos jelentése részletesen ismerteti Hindenburg tábornoknak az oroszok elleni támadását Ivangorod és Varsó között. A jelentésből nyilvánvaló az, hogy Ivangorodnál is igen nagy harcok vannak, mert a vezérkar kiemeli, hogy az ivangorodi helyőrség csapatai már több ízben kirohantak az erdő-övből, hogy az ellenséget megtámadják. A támadás főiránya Varsó, a német és osztrák-magyar hadsereg élén lovasság halad nagy gyorsasággal. Erre a hadművelethez az orosz hivatalos jelentés szerint a legjobb osztrák-magyar ezredeket, a huszárokat választották ki.

HIREK A NYUGOTI HARCTÉRRŐL.

Lelőtt angol repülőgépek.

Bécs, okt. 27.

A Sonn-und Montagszeitung jelentései Berlinből: A Nordd. Allg. Ztg. hírségi jelentése szerint két angol páncélos aeroplán, melyek a német űtlegek állását kémlelték, a németek lelőtték.

Harmincz német ezerötszáz angol ellen

Bécs, okt. 27.

A Sonn-und Montagszeitung jelentései Lipszéből: Vetter Henrik müncheni népfőlkedő tisztnek sikerült az osztendeli úton az angolok fildözése közben 32 katonai biciklival mintegy 1500 főnyi angol csapatot addig fölhatározni, amíg gyalogység érkezett és az egész angol csapatot elfogta.

Olasz vélemény a németek sikereiről.

Bécs, okt. 27.

Morgen jelenik Florensből: A Marzocco című tekintélyes folyóirat Luciano Zuccolló tanúját közli, amelyben azt írja, hogy Olaszország a dolgokat ma másként látja, mint a háboru elején. Német földön ma nincs többé ellenség, ellenben Belgiumba, Franciaországba és Oroszországba a németek benyomultak. Anglia flottája fél a német tengeralattjáróktól. Anglia uralkodik ugyan a tengeren, de néhány méterrel mélyebben Németország az ur. Németország methódusa defenzívára kényszeríti minden ellenségét.

A Morningpost a német hadvezetéséről.

London, okt. 27.

A „Morningpost” katonai munkatársa a következőket írja: Bármit is gondolunk a német vezérkarnak a jelenlegi háboruban követett

stratégiájáról, lehetetlen csodálattal nem szemlélni azt az energiát és gyorsaságot, amellyel minden alkalmat felhasznál az offenzívára.

London és Páris.

Stocholm, okt. 27.

A Svenska Dagbladetnek jelenti párisi tudósítója, aki átkelt Londonba a két főváros szomorú helyzetéről a következőket: Senki sem ismerne Párisra, de Londonra sem, mert e két metropolis szerepet cserélt. Londonban a gazdag nép dustakodva él, dőzsöl, Párisban ellenben halott esőnd van. Mintha halál rátette volna osontos kezét a párisiakra. Az utcákon nem látni mást, mint halottas meneteket. Néhány katona követi a trikolórbá takart koporsókat. Autombilok csak ritkán járnak, mert minden gépkocsit elvittek a harctérre. Néhány bérkocsi közlekedik, rozoga alkotmány, amely elé siralmasan sovány gebe van befogva, mert ami jó ló volt, a harctérré vitték. Déljében olyanok a boulevardok, mint valami kis vidéki város főutcai. Ellentétben Párisnak London. Itt sűrűn vonulnak el katonas csapatok, míg a francia fővárosban már nincs katona.

De azért Londonban is csak a gazdagok dorbézolnak, a szegény nép osztályok siralmas állapotban vannak.

Németország hadifoglya: közel 300 000.

Berlin, okt. 27.

Oktober 21-ig a német fogoly táborokban nemzetiségek szerint ez volt a foglyok száma: Franciák: 2472 tiszt, 146 897 közember. Oroszok: 2146 tiszt, 104 524 közember. Belgák: 547 tiszt, 31 378 közember. Angolok: 218 tiszt, 8669 közember. A foglyok között volt hat francia, tizenhármas orosz (két parancsnok) és három belga tábornok. Összesen tehát 296 869 hadifoglyot őriznek Németországban. Az angolok közül 4000 ember Döberitzben van.

Verdun egy hét alatt elesik.

Baselből jelenik: A „Nationalzeitung” feltűnő helyen közli, hogy legmegbizhatóbb helyről arról értesül, miszerint Verdun elé már megérkeztek az osztrák-magyar motoros űtlegek és a 42 centiméteres mozsarak. Az erődök bombázása a legrövidebb idő alatt megkezdődik. A német vezérkar reméli, hogy Verdun egy héten belül elesik.

SZERB HARCTÉR ESEMÉNYEI.

Angol jelentés a déli harcstinterről.

London, okt. 27.

A Daily Telegraph szeptember 30-iki számában Vajjevóban tartózkodó harctéri tudósítójának jelentését közli. Jellemző tudósítását, hogy azzal kezdődik, hogy Berchtold gróf külügyminiszter fia is, aki tartalékos tiszt, (?) elesett a harctéren. A haditudósító állítólag foglyoktól hallotta ezt a hírt. Ugyanebből a forrásból hallotta, hogy az osztrák katonák jól vannak ugyan felszerelve, de rossz a

táplálkozásuk (?). A tudósító kizárólag szerb győzelmekről ad számot s általában azt állítja, hogy a szerbek tisztességesen eleget tettek a rájuk rótt feladatoknak. Emelett a levelező, ha nem is szívesen, beismerni kényszerül az osztrák és magyar csapatok ama sikerét, hogy visszaverték a szerbek betörését. Feljegyezni érdemeiket a levelező eme szavai: Az osztrák és magyar csapatok jelenleg Szerbiában megszállva tartják a Jagodina-hegy magaslatát, hol pozíciójuk igen biztos. Ha a szerbek nem akarnak nagy áldozatokat hozni az ellenség eltávolítására s a Drina mögé húzódnak, ez azért van, mert jelenlegi pozíciójuk a Zvornik boszniai erődön lévő űtlegek védelme alatt áll s mert a Drina balpartjáról gyilkos tüzelés volna irányítható a szerb hadsorokra, ha a szerbek megkísérelnék annak az állásnak elfoglalását. Három nappal ezelőtt (ez szeptember 27-én volt) a szerbek eredményes támadást intéztek az ellenség ellen, melyet Jagodinára szorítottak, a következő reggelen azonban várágnyuk pusztító tüzelése folytán vissza kellett vonulniok.

A Drina és Krupanje közti harcok.

Nis, okt. 27.

Nisi jelentés szerint az elmúlt egész héten át Szerbiában szakadatlanul esett az eső. A Drina és Krupanje között, ahol most folytak és folynak a katonai akciók, a hó is nagy tömegben esett és igazán hideg idő uralkodik. Az utak mindentelje járhatatlanok. A szerb katonák, akik még nincsenek annyira felkészülve a téli hadjáratra, aránylag jobban szenvednek, könnyebb ruhájukban nap-hosszat feküdvé éber szemekkel hóban, esőben, sárban.

Péter király állapota rosszabbodik.

Bécs, okt. 27.

Nisi jelentés szerint Péter király állapotában jelentékeny rosszabbodás állott be.

Pasics helyettese.

Nis, okt. 27.

Pasics külügyminiszter helyettesével Péter király Jovanovic Jován dr., volt bécsi szerb követet bízta meg. Hogy Jovanovic külügyminisztersége állandó természetű-e, vagy rövid időre szóló s általában, hogy mi az oka Pasicsnak a külügyminiszteri teendőkről való mentesítésének, a nisi jelentésből nem tűnik ki.

A szerbek a sebesülteket is harcba hívják.

Mostar, okt. 27.

Szerdán, e hó 20-ikán este hét és nyolc óra között a Visegrád és Uvac közötti úton katonáink megtámadtak egy szerb századot, amely minden ellenállás nélkül nyomban megadta magát. Az elfogott század parancsnoka Ivanovic főhadnagy elmondta, hogy zászlóaljparancsnokuk, Stojanovic őrnagy megparancsolta, hogy

századával menjon át Visegrádba, ahol élelmiszert harcolhat. Stojanovic őrnagy azt is mondta a főhadnagynak, hogy egész bátran bevonulhat Visegrádba, mert a szerbek Vardisténél már bekerítették az osztrák és magyar sereg Boszniában levő részét. Ivanovic véleménye szerint őrnagyja ezt az instrukciót jóhiszeműen adta, mert épp úgy, mint a szerb hadsereg többi tisztjét, Stojanovic őrnagyot is félrevezették György herceg napiparancsai.

Két nappal ezelőtt György herceg ugyanis a következő hadseregparancsot olvastatta fel előlük:

Vitéz katonáink a Száván és a Dunán több helyen átkeltek, elfoglalták a Szerémséget és egész Szlavóniát. Sándor trónörökös már Zágrábban van s a montenegróiak a franciákkal egyesülten Hercegovinán keresztül diadalmasan nyomulnak Szerbia felé.

Amíg a napiparancsban ilyen győzelmekről zeng György herceg, addig a 60-65 éves embereket is besoroztatja s mert ezeknek igazán nincs kedvük küzdeni, karhatalommal kényszeríti őket, hogy saját ruhájukban, régi kováspuskákkal felszerelve menjenek a harctérre. Az őregeken kívül a sebesülteket is a harctérre kergeti György herceg, amennyiben kiadta a parancsot, hogy azok a katonák és tisztek, akik nem a lábukon sebesültek meg, vonuljanak a harctérre. Az őregeknek és sebesülteknek a harctérre rendelése ugyan ellentmond a napiparancsban hirdetett győzelmeknek, de Szerbia még nem ébredt teljesen ennek tudására.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október 28. Szerda. Róm. kath. Szabina vt. Protestáns Szabina vt. Görög orosz október 15. Paraszkéve. Nap kel 6 óra 37 perckor, nyugszik 4 óra 41 perckor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és elvétel, inkább csak délen megkelefen, oszadékkal. Sürgönyprognózis: hűvös, délen, keleten elvétel, oszadékok Déli hőmérséklet: 10 fok C.

Rendkívüli közgyűlés a megyén. Csanád vármegye törvényhatósági bizottsága néhány halasztást nem tűrő ügy elintézésé végett holnap, szerdán délelőtt 10 órakor Hervey István alispán elnöksége alatt rendkívüli közgyűlést tart.

Felhívás a tanyai lakossághoz. A tanyák között a közbiztonság fenntartása épp olyan fontos, mint a városban, ennél fogva többek kérelmére Rákossy Gyula rendőrkapitány a polgárőrséget a tanyák közé is ki fogja terjeszteni. Felhívja ennél fogva az állandóan a tanyák közt lévő lakosságot, hogy november hó 1-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a városközségi közgyűlési termében az erre alkalmas és vállalkozó lakosok jelenjenek meg úgy, hogy minden járásból legalább is 20 egyen jelentkezzen, hogy egyre ne essék túl rövid időközökben a szolgálat.

Az izraelita egyházból. A makói izraelita hitközség előjárósága csütörtökön déltűn 4 órakor ülés, képviselőtanácsa pedig va-

sárnap délelőtt 11 órakor Dóza Sámuel dr. elnöklésével közgyűlést tart, melyen a jövő évi költségvetést tárgyalják, továbbá előkészítik az ez évben megjelendő hitközségi választásokat.

Figyelmeztetés a polgárfőnöknek. Maaó város rendőrkapitányi hivatala az uton hozza a polgárfőnök tudomására, hogy a szolgálat szombaton este 8 órakor megkezdődik és csütörtökötől, 29-től pedig a volt fogyszállási adóhivatal ablakában ki lesz írva, hogy ki és mikor következik szolgálata.

Világhírű női szabó Makón. Koch Ignác, a világ leghíresebb női szabója ki a legkifinomultabb bizonyítványokkal rendelkezik, pár napos át a szabászatból oktatást nyújt a Korzó-szállodában lévő helyiségében.

Glattfelder püspök a makói sebesültek között. Glattfelder Gyula dr. megyei püspök a mai napon Makóra érkezett és első dolga volt, hogy meglátogatta a makói katonai kórházakat. A megyei püspök csaknem valamennyi sebesült katonáival beszélt, és mind-egyikhez volt egy biztató, kedves szava.

A csanádmegei sebesültek. A hadvezetőség által adott legutóbbi veszteségi kimutatásban már több makói, illetve csanádmegei sebesült van. Ezek a következők:

Folkusházy Sándor hadnagy, a 46. gyalogezred 3. századában. Battonyán született 1881-ben. Fején lövés, Mosztárban fekszik.

Szundy Géza főhadnagy, az 5. honvédszázad 1. sz. századában. Makón született 1884-ben. Lövéssel Szegeden fekszik.

Szilágyi István közember a 46. gyalogezred 2. sz. századában. Battonyán született 1886-ban. Balcombján lövés, Aradon fekszik.

Szören János közember a 46. gyalogezred 4. sz. századában. Pityvaroson született 1892-ben. Balcombján lövés, Aradon fekszik.

Tóth István pórtartalékos, a 46. gyalogezred 6. sz. századában. Királyhegyesen született 1887-ben. Bal kezén lövés, Aradon fekszik.

Erdei István káplán, a 46. gyalogezred 9. sz. századában, Makón született 1889-ben. Fején lövés, Mosztárban fekszik.

Koczás Sándor közember a 46. gyalogezred 13. sz. századában, Makón született 1894-ben. Bal felső combján lövés, Mosztárban fekszik.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Vaz Mihály Gombócú Rozáliával. — Elhunyt: Mészáros Ferenc 4 hónapos, Nagy János 9 hónapos korában.

A hölgyvilág becses figyelmébe! Körutazásom alkalmával rövid ideig Makón, a „Korzó” Szállóba (Udvarban külön bejárattal) nagyteremben folyó évi november 3-án, azaz kedden női ruha szabászati tanfolyamot újra nyitok. Ezen tanfolyam mar az egész országban híres. Szabászati módszerem olyan könnyen fogható fel, hogy egy 12 éves leányka is képes hamar a női ruha szabászatot tökéletesen elsajátítani, ellenben felnőttek gyorsan elsajátítják az általam feltalált „Európa” című szabászati rendszerrel és az „Európa” című szabászati könyv szerint, mely törvényesen védve van. A tanfolyamon a következőket tanulják: 1. A pontos mértékvétel. 2. A szabás rajzát a legkisebb gyermekeknek ép oly pontosan, mint a felnőtteknek. 3. A derék kieszabását. 4. Mindenféle divatu szabászatot. 5. Costüm kabátot, hálókabátot és matrözblouzt. 6. Ingblonzo-

kat többfelét. 7. Mindenféle ujjrészeket. 8. Princess ruhákat, pongyolákat és mindenféle divatu szoknya alj szabásokat, a legújabb denevér blouzok szabását és ezeknek az összeállításait is. Tandij személyenként 15 korona. Tandiját nem kell előre fizetni. Tőlem biztos sikerrel bárki is elsajátíthatja a női ruhaszabászat minden ágát, mért nemcsak a sima szabás minták kirajzolását tanítom, de ép úgy a ruha mintázását, valamint díszítését és összeállítását is teljes terjedelemben. Ha csak egy kis akarata van, úgy a ruha varrás tanulása is oktatásom által fölösleges. Tanórak: Délelőtt külföntanfolyam 10—11 ig. Délután 3-tól 4 ig. Szombat és vasárnap kivételével. Beiratkozni lehet a megbízott ügyöknél, ki hazakhoz is eljár és a kezdetkor a főnt jelzett helyiségben, a jelzett tanórákon 5 korona ellenében megkapja azonnal a szükséges mértéket és rajzkönyvet, mely a tandíjból levonatik. Koch Ignác az „Európa” című szabászat feltalálója és egyedüli oktatója

Egy makói hős dicsőítése.

Levél az északi harctérről.

Mikor július hó végén az első mozgósítási parancs megjelent, a többi vitéz katonákkal bevonult Makóról lapunknak nemcsak jó barátja, de olykor önkéntes is: Dallos Ferenc dr. jogszigorú, Dallos Sándor dr. makói ügyvéd fia. Sokan, nagyon sokan ismerték Makón ezt az elegáns fiatal embert kit előékeny, nyájás modora tett mindenki előtt kedvessé.

A hazai védelmére Dallos Ferenc is, mint hadnagy, kardot kötött és elment a többivel a szép fiatal dalás katoná. Eleintén az aggódó szülők csak kaptak fiktól levelet, melyek egyre ritkábbak lettek, végre teljesen megszüntek.

Az itthon aggódó apa, mint annyi más szülő, mindenfelé írt fia után. Kérdősködött, hogy nem látták-e fiát, kitől ő már augusztus eleje óta semmiféle írást nem kapott. Legutóbb megtudta fia századparancsnokának címét, miért is ehhez írt és ettől kért fiára vonatkozólag felvilágosítást.

Dr. Dallos Sándor még a múlt hó 27-én küldte el az imént említett levelet, melyre ma október 10-iki kellettel a következő válasz érkezett:

Feladó neve: Kozma Ernő főhadn. Címe: honv. főhadn. tábori post. 23. 1914. okt. 10.

Igen tisztelt Úgyvéd Ur!

Múlt hó 27-ről kelt kedves levelét ma kaptuk meg és szíveskedve válaszolok. Kedves fia, Ferenc a mi zászlóaljunkban szolgált. Résztvett az augusztus hó 25-iki átközebe. Az első csata napja volt. Dallos Ferenc bajtársunk, miat hős, aki hazáját a királyát igazán szereti, tört az ellenség fele.

A retiazó ürelővel levő ellenség ellené vitéz hővédeink csak parancsokkal vitéz példáját követve törhettek elő a kedves Ferenc bajtársunk a legelső kezelt volt. Az ő lelkesítő szavai vitézké fialakat előre.

A honvédek állítása szerint talán megsbesült. Mi, tiszték személyesen nem láttuk. A retiazó ürelő elől könnytelen voltunk visszavonulni s kedves Ferenc bajtársunkat ettől fogva nem is láttuk. Lehetséges, hogy megsbesültve visszavonulni képtelen volt s így talán orosz fogságba került.

Ha netán mégis e sora éria volna őt, ne csüggedjenek el kedves ügyvédj ur, mert orosz

fiastek állítása szerint a fogságba jutottaknak semmi bánatódása sem történik.

A mi lelünk ép úgy vérzik szerető bajtársunk elvesztésén, mint akárcsak a szülőinek, hisz Ferencben e rövid idő alatt is megtanultuk becsülni az igaz magyar ember mintaképét, a ki kész feláldozni mindenét akkor, a mikor a magyar név forog kockán.

Igaz fűdözlettel Kozma főhadnagy.

Kozma Ernő főhadnagy levele mélyen leajította Dallos Sándor dr. és családját. Van azonban valóban remény arra, hogy a hős fia sebesülten orosz fogságba került, honnét még nem tudott életjelt adni magáról. Hiszen hány hősnak kelt már holt híre ebben a borzalmas háboruban? Valószínű ez Dallos Ferencről is.

A csüggedőnek a remény nyújt erőt, így a megszorodott szülőknél és mindannyioknál, kik ezt a fiatal embert úgy szerették, a remény nyújt némi vigasztalást. Vajha a remény mielőbb valóra válnék és az aggódó szülőknek a teljes lelki vigasztalást nyújtaná, melyben mi éppen oly örömrészes szívvel osztozkodnánk, mint a mily fájó lélekkel osztozkodunk jelenlegi fájdalomukban.

Akatholikus főpapság és a háboru.

Három milliót adnak az elesettek özvegyei és árvái javára.

A csanádi egyházmegye esperesinek legutóbbi Temesvárott tartott gyűlésén, mint azt mi is megírtuk, Glattfelder Gyula dr., csanádi püspök bejelentette, hogy a magyar főpapság három millió koronát ad a háboru okozta bajok orvoslására a hadikincstár számára s ehhez az összeghez ő maga, illetve a csanádi püspökség, százezer koronával járul hozzá.

A nagyszabású adomány, amely a magyar katolikus főpapságot óriási vagyónához méltó képviselőhez juttatja a segítő-akcióban, mint érte szülünk, egy püspöki konferencián hozott határozat következménye. A konferencián Csernoch János dr., bibornok hercegprímás, esztergomi érsek tette meg az idvonalakozó indítványt, amelyhez a konferencia, valamint a káptalanok, reális apátságok, prépostságok, sib. képviselői is egyhangulag hozzájárultak.

A határozattá emelt indítvány szerint a három millió koronás adományhoz az összes magyar katolikus érsekségek, püspökségek, káptalanok, reális apátságok és prépostságok, tehát az egész katolikus egyházi vagyón élvezői hozzájárulnak, a reájuk eső vagyon, illetve jövedelem arányában megállapított arány szerint, vagyis a kongrua arányában. E kulcs szerint jut például a csanádi püspökségre a fent említett százezer korona.

Az adományra szánt három milliót a javadalmak terhére az esetleges utódokat is kötelezően — tehát nem személyes adomány gyanánt — a Magyar Általános Hitelbanktól veszik fel kölcsön alakjában, huszévi amortizációra. A kamat, amelyet a főpapság e kölcsönért fizet, egy perccenttel lesz magasabb a mindenkori bankrátánál, tehát most 7 százalékos. A felveendő kölcsön segélyével a főpapság egymillió koronát azonnal rendelkezésére bocsájt a kormánynak, a hátralevő kétmilliót pedig kamataival együtt husz év alatt fizeti be a kincstárnak. Az egész összeg elsősorban arra van hivata, hogy a háboruban elesettek özvegyeinek és árváinak ellátásához járuljon hozzá hatalmas tényező gyanánt.

Az írásba foglalt határozatot Csernoch János dr. bibornok hercegprímás már átadta a kultuszminiszteriumnak, amely természetesen legmelegebb pártolással terjeszt fel jóváhagyás végett a legfelsőbb kögyuroz, a királyhoz.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel.

(636)

86. fejezet. Az eljegyzés.

Meghitt, benső barátait külön-külön hívta meg.

— Azért is megmutatom, szóit a herceg nagy önérzettel, hogy szándékomban senki és semmi meg nem gátol. Fiaimnak adtam már annyi vagyont, hogy gond nélkül és rangjukhoz mérten élhessenek, tettemben nem akadályozhatnak, ezt meg akarom mutatni nekik is!

Mikor hírd! hozták neki, hogy sebesült fia hirtelen megváltozott, hogy Mártát mostohájának elfogadta s hízélgő szavakat intőzött hozzá, az öreg herceg ezeket mondta:

— Hagymázos vagy ravasz beszéd volt az, most még inkább nem hiszek Vilmos fiam jóakarátában. Kerülő utakon gonoszság által csinál valami galibát. Azért azt akarom, hogy az eljegyzés még ma megtörténjék. Holnap kihallgatáson jelentkezem a pápánál, dispensátót kérek tőle s holnapután már az esküvőt is megtartjuk.

— Oh, az öreg Morrello herceget nem lehet kijátszani vagy rászédni! Te pedig szép gyermekem — szóit Mártához — fiam hízélgő szavainak fel ne ülj, ő sokkal büszkébb, sokkal nagyobb arisztokrata, semhogy ilyen hirtelen megváltozni tudjon.

Ly lett megtartva a fényes eljegyzési ünnepély.

Róma számotavó előkelőségei mind megjelentek.

Megjelentek kivétel nélkül, ezzel akarván Mártának teljes elégtételt szolgáltatni.

Mária a nagy fényben, a nagy pompában sziate beleszédült. Csupa hercegekkel, grófokkal, magasrangú katonatisztekkel volt körülvéve. (Folyt. köv.)

Kiadó uri lakás.

Szent-István tér 2. szám alatti 3 nagy utcai, 2 udvari szoba azonnal kiadó. Szent-István tér 3. számú saját házámmal 2 padolt szobából és konyhából álló udvari lakás november 1-ére kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető.

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszerész, Szent-István téri gyógyszerész. Telefon 127.

Haszonbérbe kiadó

az óbébai határban Makótól egy óra járásra a Zeiler-féle földből

27 kat. hold föld,

akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy gyümölcs termesztés alá. Hagynatermelés alatt ezen föld még nem volt. Értekezni lehet: Dr. Holler György ügyvéd, Desszffy-tér 7. és 10. sz. a.

Állítsa meg
a rikkancsot és
kérjen tőle egy
„Makói Független Ujság”-
ot, megtalálja
benne amire szük-
sége van.

Kiadó hagymaföld
zöldség, gabona és lucernásnak
Iritz Miksánál.

Egy szobás
garzon lakás
előszobával, vilanyvilágítással,
kis verandával **KIADÓ.**
Cím a kiadóhivatalban.

**A Zeitler-gőzmalomban
szénsalak kapható.**
A durvább szénsalak ára ko-
csinként 2 korona, finomabb
3 " "

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására
hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban
gazdasági gépraktáramban a legújabb modellű
JOHNSTON — eredeti —
kévekdítő aratógépek már megérkeztek
és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom
nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300
gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedé-
sére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának,
agyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők
is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan
teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy arató-
gépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb mun-
kaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tar-
tok kitűnő Sissal-féle kévekdítő zsineget, elsőrendű gépolajat, Bacher-
féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor mű-
trágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utáztatu vas-
pálcás boronákat, répa és szecsakavágókat. — Együttal bátorko-
dom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gé-
pekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol
mindennemű javításokat a legszakosztárúban, jutányos áron készí-
tek a legén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat
végzem. — Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron
vállalom. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva,
maradtam kiváló tisztelettel!

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító mű-
helye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.
Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron.
Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Háboruban levőknek
küldött csomagból ki ne feledjen egy üveg
BOROLIN nevű sóbor-
szesz háziszert,
mely hamarosan megszünteti a szegzfások és szurásokban
szennedők fájdalmait és új erőt ad a kimerült testnek. — Ára
1:20, 2 és 2:50 korona.
Készíti Borovszky K., Bpest, II. Margitrapart 47.
Makón kapható Popper Gyula drogériájában, főtér.

Herés árpa szalma, polyva
kazalonként és ölenként eladó közel
a városhoz
IRITZ MIKSÁNÁL.

Makulatur - papír
kiadóhivatalunkban jutányos áron
kapható.

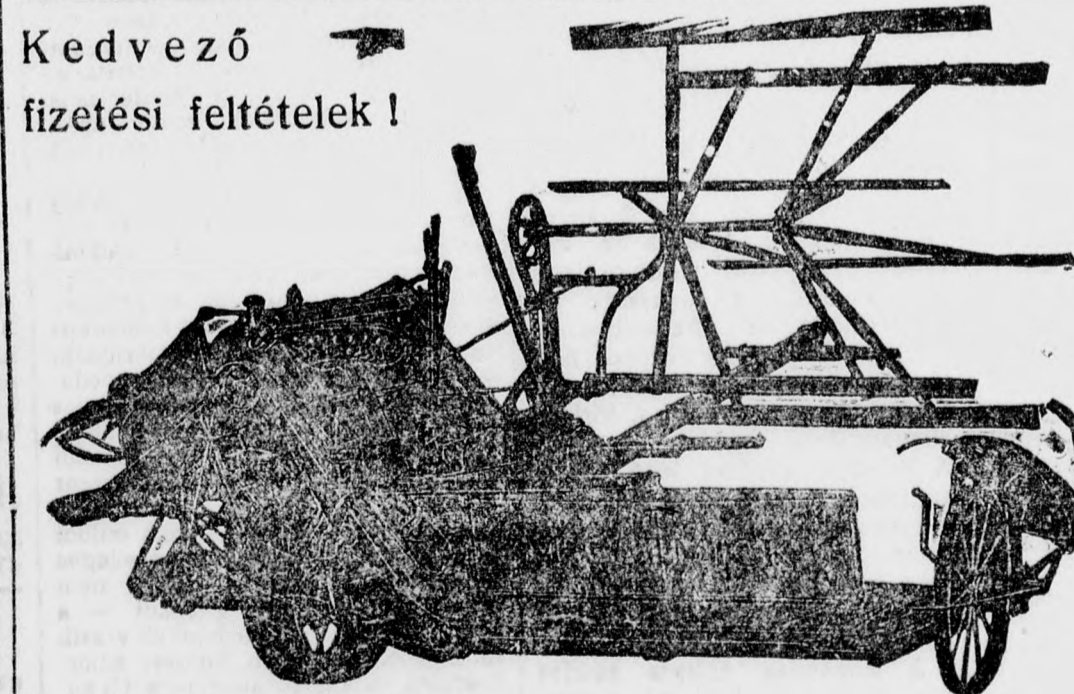
Szép
cukor-paradicsom
naponta friss szedés kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

POÓR ENDRE
gyógyaszerésnél kapható Makón
VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szeplő, málfolt,
arc- és kézvrösség és min-
dentéle bőrtisztítatlanság ellen
Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfjítő szer.
Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfjítő 1 ko-
rona pipperészerek több kiállításou ör-
mekkel lottak kiállításou.

Legjobb
asztali- és gyógyborok
Iritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen
A „MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG”-ba.

Kedvező
fizetési feltételek!

Magyar állami két
hengeres magánjá-
rók, legújabb
motorok, golyós
:: csapágyas ::
cséplőgépek,
gazdasági kis moto-
rok, takarmány-
kamarák. Világhírű
„Cormick”
aratógépek, fű-
kaszálók, lógereblyék
-tárcsás boronák. -

Manilla zsineg, páncél acél kormányú ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök
tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.